

det, man frygtede, var Rationalisme. Man har jo ikke kunnet blive fri for at fæste sin Opmærksomhed paa, hvad der er sket i Sommer, at en Præst har udtalt sig paa en ret mærkelig Maade. Jeg læste det Foredrag, han har holdt, og dersom jeg ikke havde vidst, at det var en Præst, der havde talt, vilde jeg have troet, at det var en Lægmand, som havde faaet nogle teologiske Brokker forkert i Halsen; det var noget forvirret Tøjeri. Man har deri set en saadan Fare, at man har ment, at Folkekirken af den Grund skulde være udsat for at gaa under. Nej, jeg har en ret stærk Tro til, at Menighedslivet vil kunne staa disse store Storme igennem, det har overstaaet Storme, der have været meget, meget stærkere. Det er værd at se, hvorledes man har truffet Afgørelserne tidligere i lignende Spørgsmaal. Man finder da, at en Præst i den danske Folkekirke — det var vist neppe under en svag Biskop; om der sad en kraftig Kultusminister, skal jeg ikke kunne afgøre. — i 90erne var i stærk Drift over imod Katholicismen, det brændte saaledes paa hos ham, at han maatte have Luft gennem Tale og Skrift i den Grad, at Administrationen blev opmærksom derpaa, og der blev gennem Biskoppen rettet en Forespørgsel til ham, om han nu vedstod, hvad han havde sagt eller skrevet. Ikke en Tøddel vilde han give Afkald paa; nej, hvad han havde sagt, havde han sagt, og det vilde han staa ved. Ministeriet udtalte da i en Skrivelse, at han havde gjort sig fortjent til Afsked. Han fik den ikke. Nej, Biskoppen maatte give ham en stærk Misbilligelse af hans Optræden, men han fik Lov til at sidde med sin katolske Tendens, og han sidder den Dag i Dag i den danske Folkekirke. Der var ogsaa et andet Tilfælde i Slutningen af 90erne, det var Harboørepræsten. Der stod Storm deroppe den Gang, og det, saa det kunde blive til noget. Der var mange, der saa ængstelig paa, hvad der foregik. Man hørte Folk tale for og tale imod, at denne Præst skulde afsættes. Han blev afsat, men det var ikke væsentligt for hans Læres Skyld, men derimod, fordi han var opsætsig mod sin overordnede. Vi komme saa endelig til det tredie Tilfælde, det, der nu er sket deroppe i Skibsted, hvor en Præst har udtalt sig saaledes, som han har gjort, og er bleven kaldet til sin Biskop, der har haft en Samtale med ham. Jeg kender ikke denne Samtale, men vi vide, at Biskoppen er en alvorlig kristen Mand, det er der vel ingen, der kan betvivle, og han

har efter denne Samtale sagt, at han mente, at Præsten *endnu* kunde forblive i den danske Folkekirke. Jeg tør ikke fælde nogen Dom herover, da jeg ikke kender denne Samtale, men det, jeg gerne vilde have frem, er, at ved de Afgørelser, der ere truffet, hvor der har været Tale om Afvigelse fra Læren, have Autoriteterne været meget varsomme. Nu mener man, at naar man faar en Kirkeforfatning, der resulterer i et Kirkeraad, er man sikker, saa har man reddet Menigheden ud over de Vanskeligheder, der kunne komme; men jeg gad dog vide, hvilken Myndighed dette Kirkeraad skulde have ud over at kunne give et Raad. Jeg tror ikke, at Lovgivningsmagten vil give den Magt fra sig, som den en Gang har ifølge Grundloven. Naar det saa kun bliver et Raad, der bliver Tale om, kunde det ganske vist siges, at saa var der flere om at give det, medens det her kun var en enkelt Biskop, der havde truffet Afgørelsen. Jeg tror, at man skal være varsom med at gribe til saadanne Foranstaltninger som en Kirkeforfatning. Men skal man have en Kirkeforfatning, lader det sig kun opnaa gennem Menighedsraadene. Nu have vi jo set disse tre store Møder, der ere afholdte, ved hvilke der var Repræsentanter fra mange Menighedskredse omkring i Landet. Hvorledes disse ere blevne valgte som Repræsentanter, skal jeg nu ikke komme ind paa; det er en underordnet Sag. Men jeg ved saa meget, at skal sligt have nogen Betydning, skulle Menighederne kunne skaffe Repræsentanter til Veje, lader det sig kun gøre gennem Menighedsraadene. Opretelsen af Menighedsraad er den første Betingelse for, at vi kunne faa at høre, hvad Menigheden vil.

Nu spørger man: Er der Trang dertil? Det meget ærede Medlem, der talte før mig, sagde, at vi skulle have Kirkeraad for Kirkens Æres Skyld. Nej, det behøver man ikke. Er der Liv i Menighederne, er der Liv i det evangelisk-lutherske Kirkesamfund, skal det nok redde Æren selv og behøver ikke at komme til os og forlange, at vi skulle redde dets Ære. Men ere vi opmærksomme paa Stemningen ude omkring, saa høre vi ikke, at der er nogen Trang til at faa et saadant sammensat Apparat som det, der er Tale om i dette Forfatningsforslag. Der fastsættes jo deri en meget indviklet Valgmaade: først vælger Valgmænd, og senere vælges der Repræsentanter. Det er forbundet med meget Besvær og megen Bekostning. Det fik dog at være; jeg vilde bøje mig, dersom